

Aandacht voor

*Arbeidsomstandigheden
van Zzp'ers*

Huib Arts

Structuur

- ▶ Opzet onderzoek
- ▶ Verkenning over Zzp'ers
- ▶ Resultaten - gevaarlijke stiften
- ▶ Aanbevelingen

Onderzoek van NVvA/ SZW

- ▶ Doel:
Preventie beroepsziekten
- ▶ SZW: 'Beter aan de slag met stoffen'
- ▶ NVvA: 'Arbeidshygiënist: een belangrijke schakel voor het voorkomen van beroepsziekten'
- ▶ Uitvoering onderzoek: Arboplaats

Opzet onderzoek

- ▶ Doel: een bijdrage te leveren aan goede zelfregie voor flexwerker op het gebied van gezondheidsbelasting
- ▶ Document analyse
 - ▶ Een verkenning over de Zzp'er en
 - ▶ Een onderzoek door middel van interviews
 - ▶ De resultaten in de vorm van stukken die gebruikt kunnen worden door de diverse branches.
- ▶ Interviews
 - ▶ Branche organisaties: bouw, techniek, groen en gezondheidszorg
 - ▶ Belangenorganisaties Zzp'ers: ZZP Nederland, ZPO en FNV Zelfstandigen
 - ▶ Zzp'ers in de branches
 - ▶ KvK
- ▶ Resultaten
 - ▶ Rapport
 - ▶ 4 sectorspecifieke informatiebladen en 4 artikelen

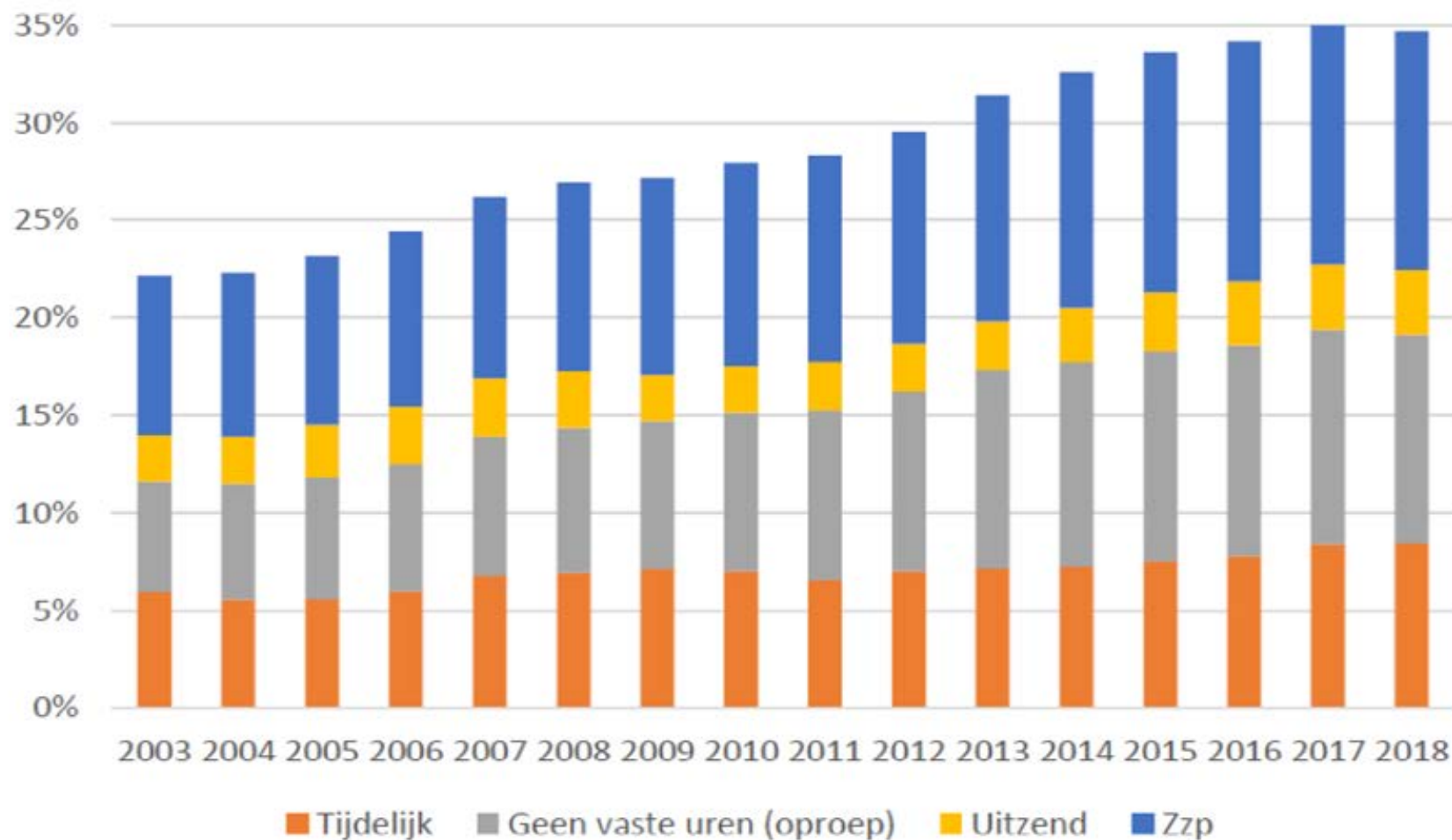
'De' Zzp'er

bestaat niet

'De' Zzp'er

- ▶ Groot verschil: bovenkant en onderkant van de markt (15 %)
- ▶ Vaker: man, gemiddeld hoger opgeleid, ouder
- ▶ Veel in- en uitstroom
- ▶ Grootste deel blijft Zzp'er (geen Zmp'er)
- ▶ Lager bruto-inkomen, besteedbaar inkomen gelijk
- ▶ Meer vermogen
- ▶ Deel bouwt onvoldoende pensioen op.

Ontwikkeling flexibele schil

Bron: bewerking SZW op basis van CBS (EBB)

De Arbowet en Zzp'ers (1)

Tabel 1 **Beschermingsniveau werknemer, inleenkrachten en zzp'ers**

Werknemer dan wel zzp'er die wordt gezien als werknemer	Inleenkracht	'Echte' zzp'er
U volgt de aanwijzingen van uw werkgever op	U volgt de aanwijzingen van de inlener (het bedrijf waar u aan het werk bent) op	U hebt een grote mate van vrijheid in het uitvoeren van de opdracht
Uw werkgever is aansprakelijk voor kosten (bijvoorbeeld letselschade) die het gevolg zijn van gevaarlijk of ongezond werken	Degene die u heeft ingeleend is aansprakelijk voor schade die het gevolg is van gevaarlijk of ongezond werken	U bent in principe zelf aansprakelijk voor schade als gevolg van gevaarlijk of ongezond werk
De gehele Arbowetgeving geldt voor u	De gehele Arbowetgeving geldt voor u	Een groot deel van de Arbowetgeving (maatregelen bij alle arbeidsrisico's) geldt voor u. Als u alleen werkt gelden de maatregelen bij ernstige risico's en gevaar voor derden.

De Arbowet en Zzp'ers (2)

Voor Zzp'ers zijn wel alle Arbo-regels van toepassing die te maken hebben met ernstige risico's. Dat geldt bijv. voor:

- ▶ -Veiligheid:
 - veilige machines;
 - werken op hoogte
- ▶ Elektriciteit;
- ▶ Handgereedschap;
- ▶ Verstikkingsgevaar en
- ▶ Gevaar voor derden:
 - gevaar van aanrijding door bouw- , vracht- of landbouwverkeer;
 - onbevoegden die uw werkterrein betreden waarbij onder andere gevaar bestaat voor vallen, bekneeld raken, elektrocutie en verdrinken;
 - het bezwijken, breken of vallen van constructies bij sloop-, hak- en boorwerkzaamheden;
 - het omvallen van funderingsmachines, kranen, hoogwerkers of steigers;
 - voorwerpen die vallen op een openbaar terrein;
 - brand-, ontploffings- en verstikkingsgevaar;
 - besmettingsgevaar. Via besmette persoon of via besmette hulpmiddelen, maar
 - ook via de lucht en afvalwater, kunnen ziektekiemen zich verspreiden

De Arbowet en Zzp'ers (3)

Voor de inhuurder van een Zzp'er:

- ▶ Vrijwel dezelfde regels als voor eigen personeel
 - ▶ de Zzp'er een inzicht geeft in de RI&E
 - ▶ de Zzp'er meeneemt in het geven van voorlichting en instructies,
 - ▶ de Zzp'er beschikking geeft over dezelfde hulpmiddelen en persoonlijke beschermingsmiddelen waar de eigen medewerkers over kan beschikken,
 - ▶ toezicht houdt op het werk van de Zzp'er, waaronder het gebruik van hulpmiddelen en persoonlijke beschermingsmiddelen.

- ▶ Zzp'er die Zzp'ers inhuurt: is 'werkgever':
 - ▶ Minimaal TRA opstellen
 - ▶ Project RI&E

NB Deze verplichtingen zijn veelal onbekend!

- ▶ Zzp'er die 'helemaal alleen werkt' is bijna niet beschermd door de Arbowet.

De Arbowet en Zzp'ers: aanbevelingen

- ▶ Arbocatalogus zou ook van toepassing moeten
- ▶ Verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering voor Zzp'ers

De Zzp'er die voor opdrachtgever werkt:

- ▶ Laat RI&E delen vervallen: gebeurt toch niet
- ▶ Gestandaardiseerde informatie over prioritaire risico's

De Zzp'er die met andere Zzp'ers samenwerkt

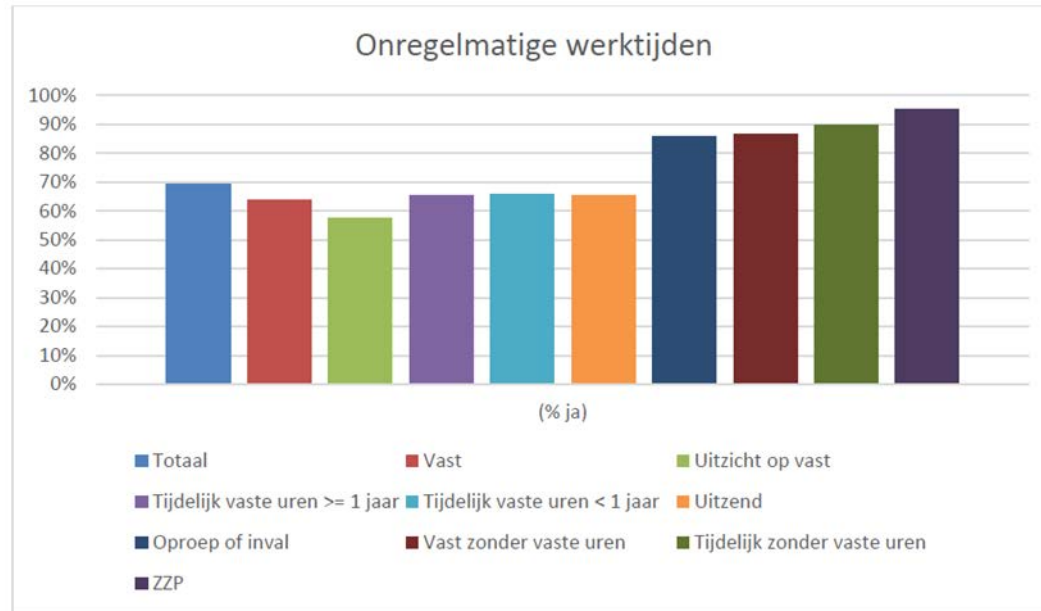
- ▶ Grotere verantwoordelijk: vervallen of communiceren
- ▶ Verplicht gestandaardiseerde informatie prioritaire risico's delen

Arbeids-omstandigheden
van Zzp'ers:

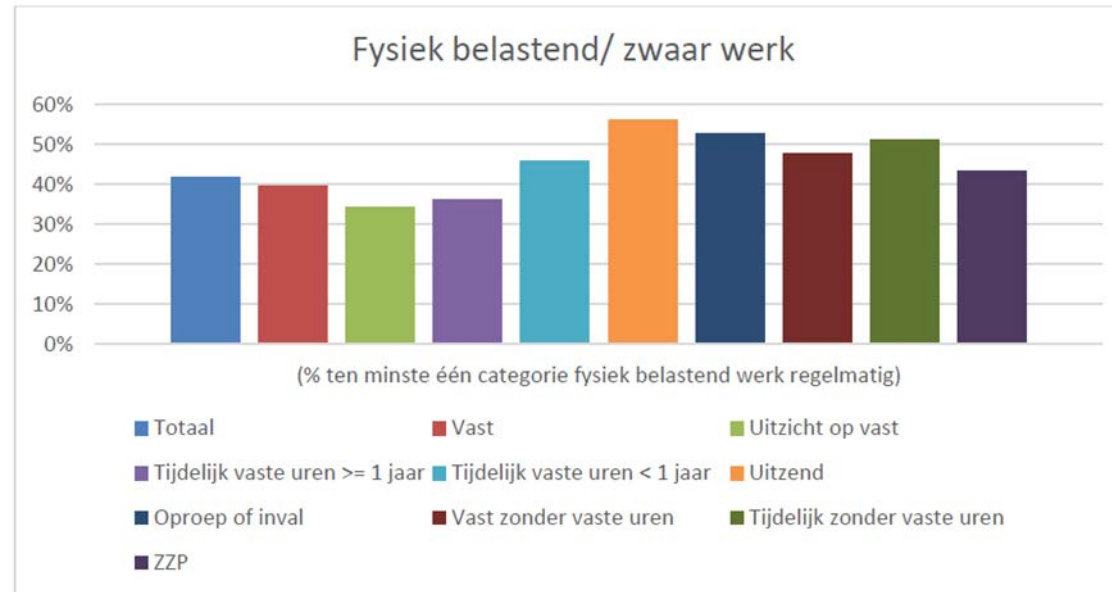
SER-onderzoek

De Arbeidsomstandigheden (1)

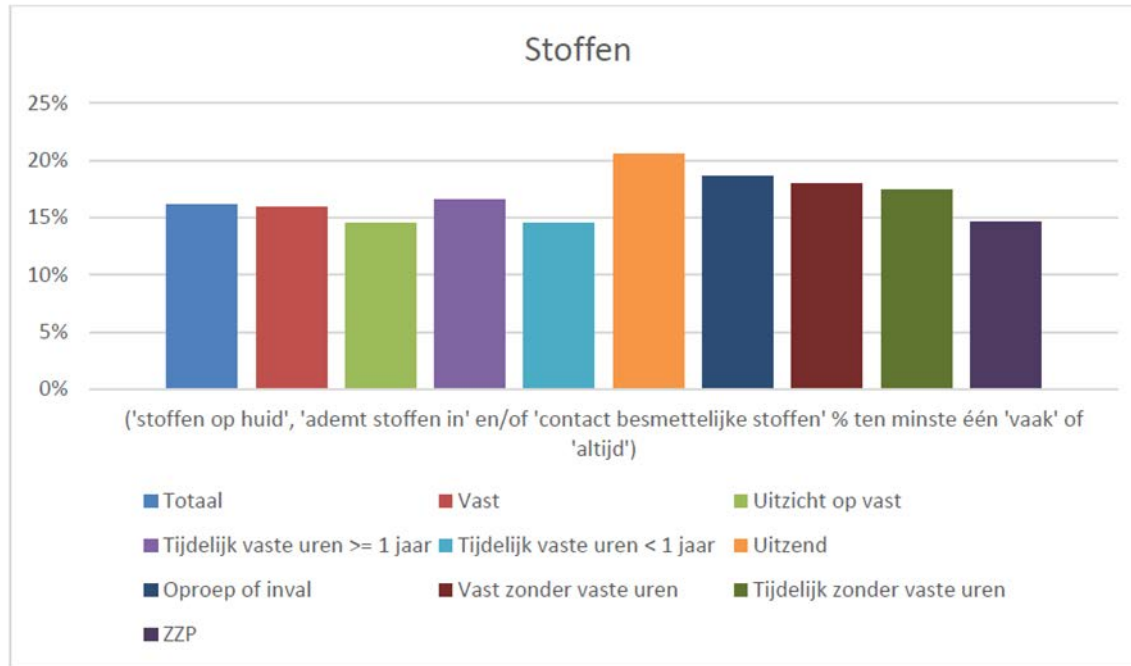
- ▶ Vaak onregelmatige werktijden 'plaats en tijd onafhankelijk'

De Arbeidsomstandigheden (2)

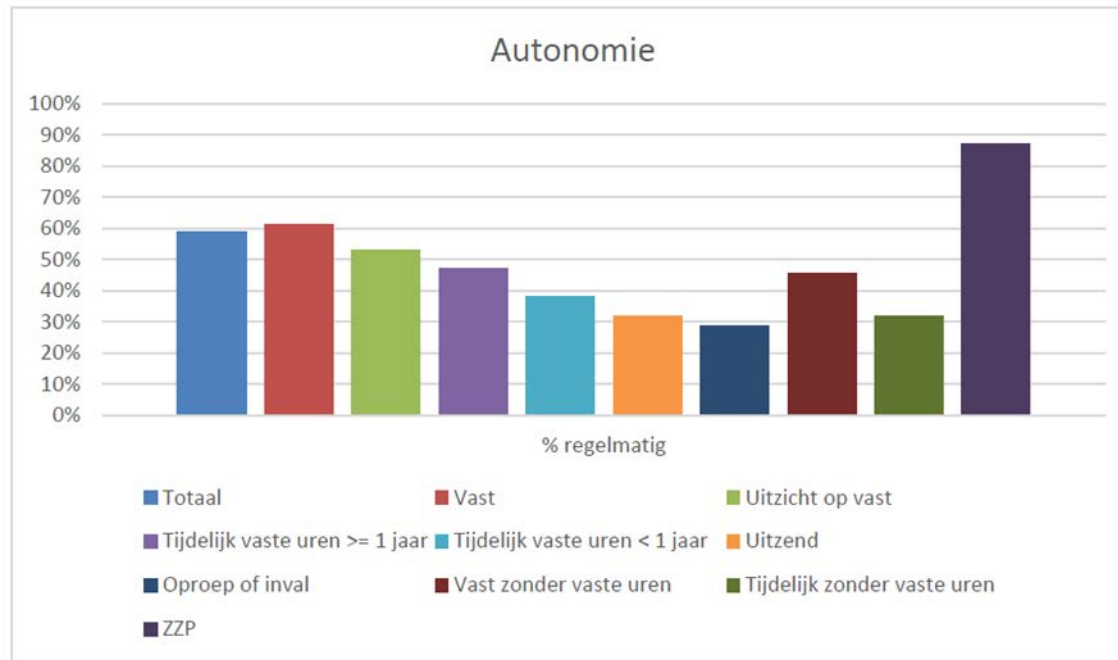
- ▶ Vaak fysiek belastender dan vaste medewerkers

De Arbeidsomstandigheden (3)

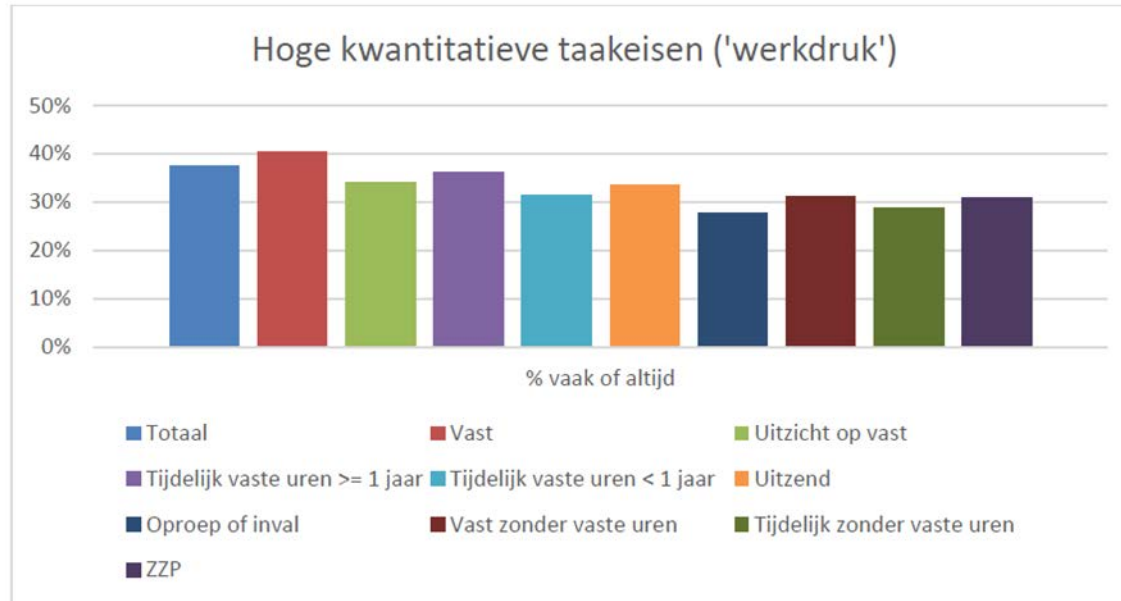
- ▶ Blootstelling aan gevaarlijke stoffen iets lager

De Arbeidsomstandigheden (4)

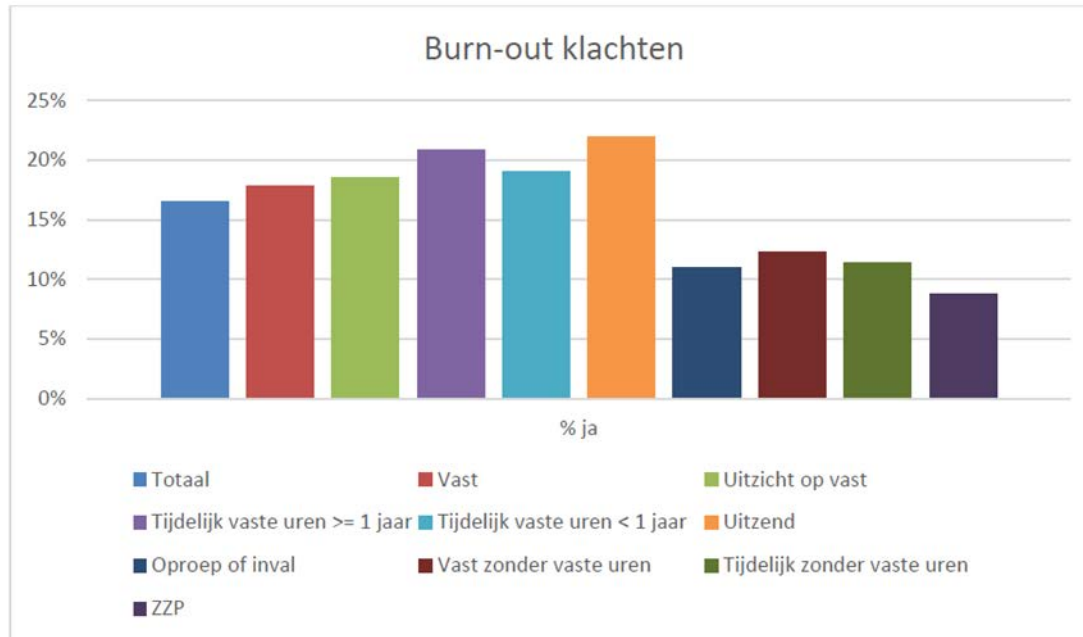
- ▶ De ervaren autonomie is veel hoger

De Arbeidsomstandigheden (5)

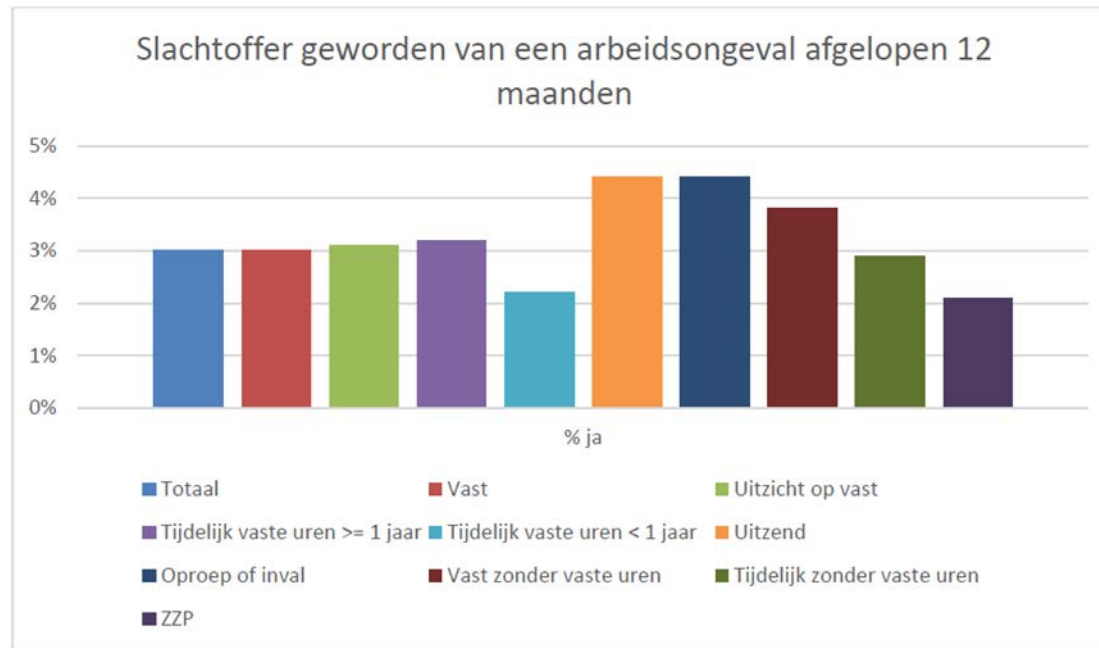
- ▶ Werkdruk duidelijk veel lager ervaren dan bij werknemers in dienst.

De Arbeidsomstandigheden (6)

- ▶ Relatief heel weinig burn-out klachten

De Arbeidsomstandigheden (7)

- Opvallend weinig arbeidsongevallen: onderrapportage??

Kanttekeningen rapport SER

- ▶ Niet uniforme, onvergelijkbare groepen worden met elkaar vergeleken.
- ▶ Er wordt geen vergelijking gemaakt in arbeidsomstandigheden van medewerkers die in vaste dienst werken met die van Zzp'ers die onder vergelijkbare omstandigheden werken.
- ▶ De arbeidsomstandigheden van de Zzp'er die voor een particulier werkt zijn waarschijnlijk slecht vergelijkbaar met die van een Zzp'er die door een bedrijf wordt ingehuurd.
- ▶ Er is nauwelijks informatie beschikbaar over de arbeidsomstandigheden van de Zzp'ers.
- ▶ Het is onduidelijk of de Zzp'er de risico's van zijn/haar werk voldoende kent/reëel inschat.
- ▶ Er wordt in de analyse van de SER niet expliciet gekeken naar de relatie tussen de arbeidsomstandigheden en het door kunnen werken tot aan het pensioen.

Vragenlijst en interviews

Onderzoek onder Zzp'ers (1)

Onderwerp	Gemiddeld
<i>Hoe beoordeelt u uw huidige werksituatie?</i>	
<i>Score > 3: grote kans op problemen; < 3: kleine kans op problemen</i>	
Werktempo	3,5
Werkstress	3,2
Fysieke belasting	2,4
Veiligheidsrisico's	1,7
Risico werken met gevaarlijke stoffen	1,3
Inspanning om kennis en vaardigheden bij te houden	3,3
Score van 1 tot 10 voor de waardering van het werk	8,1
Balans werk-privé (<i>Score > 3 is positief</i>)	3,6
Doorwerken tot 67	Gemiddeld
Ingeschatte kans om door te kunnen werken tot 67 jaar.	neutraal

Onderzoek onder Zzp'ers (2)

<i>Score > 3: grote kans op problemen; < 3: kleine kans op problemen</i>	Gemiddeld
Problemen door fysieke arbeid	2,1
Problemen door gevaarlijke stoffen	1,2
Problemen door onveilige werksituaties	1,4
Problemen door Werktempo	2,8
Problemen door Stress	2,9
Problemen door Balans werk-privé	2,5
Problemen door Bijhouden kennis	2,8
Toekomst en verandering	Gemiddeld
<i>Score > 3: meer werk; < 3: minder werk</i>	
Ontwikkeling van aanbod van werk: algemeen	3,3
Ontwikkeling van aanbod van werk: persoonlijk	3,2

Interviews belangenbehartigers

- ▶ 'De Zzp'er bestaat niet'
- ▶ De Zzp'er is 'de derde pijler' (nu ook effectief in de SER)
- ▶ Geen onderzoek naar arbeidsomstandigheden bekend
- ▶ Arbeidsomstandigheden bij bedrijf beter dan bij particulier
- ▶ Geen vragen over arbeidsomstandigheden
- ▶ Onduidelijk waar Zzp'er informatie over 'Arbo' haalt
- ▶ Bedrijven stellen waarschijnlijk geen (deel van de) RI&E beschikbaar
- ▶ Zzp'er blij met die keuze
- ▶ Zzp'er werkt niet/ te laat aan 'Duurzaam werk'

Interviews met Zzp'ers

- ▶ Zzp'er is erg blij met die keuze
- ▶ Maken zich weinig zorgen over hun arbeidsomstandigheden
- ▶ Denkt tot pensioen door te kunnen werken
- ▶ Zorgen over blijven binnenhalen van werk
- ▶ Administratieve en wettelijke verplichtingen minst leuk

Conclusies en Aanbevelingen

Conclusies over arbeidsomstandigheden van Zzp'ers

- ▶ Arbowet beschermt Zzp'er in praktijk nauwelijks
- ▶ Bij bedrijf: Zzp'er niet goed op de hoogte van risico's
- ▶ Geen gedegen onderzoek naar arbeidsomstandigheden van Zzp'ers
- ▶ Weinig behoefte aan informatie over risico's bij Zzp'ers
- ▶ Rooskleurige inschatting van risico's door Zzp'ers
- ▶ Zzp'er is nauwelijks bezig met doorwerken tot pensioen

- ▶ Er is op dit gebied nog een wereld te winnen!

Nadere informatie via NVvA site

Zzp'er in de bouw: kun je tot aan je pensioen goed rondkomen?

Je arbeidsomstandigheden zijn daarin belangrijk: let op gevaarlijke stoffen

Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne

Zzp'er in de zorg: kun je tot aan je pensioen goed rondkomen?

Je arbeidsomstandigheden zijn daarin belangrijk: let op gevaarlijke stoffen!

Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne

Zzp'er in de techniek: kun je tot aan je pensioen goed rondkomen?

Je arbeidsomstandigheden zijn daarin belangrijk: let op gevaarlijke stoffen!

Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne

Zzp'er in de agrarische sector: Kun je tot aan je pensioen goed rondkomen?

Je arbeidsomstandigheden zijn daarin belangrijk: let op gevaarlijke stoffen!

Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne

Aandacht voor arbeidsomstandigheden van zzp'ers. Specifieke aandacht voor gevaarlijke stoffen

17 juli 2020

Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne

▶ Dank aan NVvA en SZW

▶ Vragen?

▶ E: huib.arts@arboplaats.nl

▶ M: 0619194818